

Avlastning

1. Beskrivelse:

Avlastning er en tjeneste som skal avhjelpe personer som har et særlig tyngende pleie- og omsorgsarbeid. Avlastning skal gjøre det mulig å opprettholde gode familierelasjoner og bevare sosiale nettverk. Tjenesten skal hindre utmattelse hos omsorgsyter(e) og gi pårørende nødvendig og regelmessig fritid og ferie med mulighet til å nyttiggjøre seg vanlige samfunns-goder og å delta på aktiviteter. Gjennomføring av avlastningstiltak vil i hver enkelt sak vurderes ut ifra hva som er rimeligst og mest hensiktsmessig.

Avlastning kan gis i følgende former:

- avlastning i eget hjem
- avlastning i avlastningsbolig
- avlastning i avlaster sitt hjem
- heldøgns omsorg i tidsbegrenset periode i institusjon
- andre tjenester kan også bli vurdert som avlastningstiltak (eksempelvis dagaktivitetstilbud etc.)

2. Målgruppe:

Personer og familier som har særlig tyngende omsorgsoppgaver overfor barn, unge eller voksen med omfattende omsorgsbehov.

3. Kriterier/vilkår:

De som mottar avlastning skal ha et særlig tyngende omsorgsarbeid, jamfør punkt 3.1 i rundskriv I-42/98 fra helse- og omsorgsdepartementet. De som yter omsorg og hjelp kan ikke få mer avlastning enn tiden omsorgsmottaker er hjemme.

Tildeling av avlastning tar utgangspunkt i en kartlegging av brukers bistandsbehov og en vurdering av hvor særlig tyngende omsorgsarbeidet er. I forhold til barn skal alltid barnets beste ligge til grunn for vurderingen. Ved tildeling av avlastningsopphold i institusjon må det være vurdert at ikke andre tiltak kan settes inn som avlastning. Avlastning innvilges ikke ved direkte utskrivning fra sykehus.

Faktorer som legges vekt på i vurderingen av hva som er særlig tyngende:

- hvordan omsorgsarbeidet er fordelt over tid, om det skje i perioder eller skjer hele tiden
- om omsorgsarbeidet har vart over tid eller er forventet å vare i lang tid
- om omsorgsarbeidet er mer fysisk og psykisk belastende enn vanlig
- om omsorgsmottaker kan ikke være alene hele eller deler av døgnet
- om omsorgsarbeidet innebærer mye nattarbeid eller avbrudd i nattesøvn
- om omsorgsyter har omsorg for flere enn en person
- hvor mange som deler på omsorgsarbeidet
- om omsorgsyter har omsorgsplikt
- om omsorgsarbeidet fører til sosial isolasjon og mangel på ferie og fritid
- om omsorgsarbeidet skjer i eget hjem

At avlastning anses mest hensiktsmessig for bruker og omsorgsyter sett i forhold til alternative tjenester (for eksempel omsorgsstønning). I vurdering av hva som er særlig tyngende tas det med i vurderingen hva som regnes som normal omsorgsplikt overfor de som er under 18 år.

4. Lovgrunnlag:

[Pasient- og brukerrettighetsloven](#)

§ 2-1 a. Rett til nødvendig hjelp fra kommunens helse- og omsorgstjeneste

§ 3-1. Pasientens og brukerens rett til medvirkning

§ 3-1, 2. ledd: Tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med pasient og bruker. Det skal legges stor vekt på hva pasienten og brukeren mener ved utformingen av tjenestetilbud etter helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-2 første ledd nr. 6.

[Helse- og omsorgstjenesteloven](#)

§ 3-2. Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester

For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen blant annet tilby følgende:

§ 3-6. Til personer med særlig tyngende omsorgsarbeid skal kommunen tilby nødvendig pårørendestøtte blant annet i form av:

2. Avlastningstiltak

5. Utførelse:

a. Formål med tjenesten:

Formålet med avlastning er å hindre utmattelse hos omsorgsyt(er) og bidra til nødvendig og regelmessig fritid og ferie med mulighet til å delta i de vanlige samfunnsgoder og aktiviteter. Videre er formålet å bidra til at den omsorgstrengende skal kunne bo hjemme så lenge som mulig.

b. Kvalitetskrav til tjenesten:

- tjenesten skal være forutsigbar og tilrettelegges på best mulig måte ut fra personlige behov
- tjenesten ytes i henhold til vedtak, og til de tider som er avtalt.
- tjenesten ytes med respekt for deres livssituasjon og hjem.
- sikre at omsorgsyter er skikket, herunder innhente politiattest etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 5-4.

c. Egenbetaling for tjenesten:

Avlastning er gratis. Dette kan også omfatte transport til og fra avlastningsopphold.

Utgifter i forbindelse med aktiviteter under avlastningsopphold må den enkelte betale selv.

6. Andre forhold:

- Avlastning til foreldre gis som hovedregel ikke på offentlige høytidsdager
- Kommunen har utarbeidet frister i forhold til når søknader om avlastning i skolens ferier må være mottatt
- Omsorgsmottaker må ha med seg nødvendig personlig utstyr, hjelpemidler og medisin

7. Klage:

Vedtak om helse- og omsorgstjenester er enkeltvedtak etter Forvaltningslovens regler, og kan påklages. Klage på avlastning behandles etter:

[Pasient- og brukerrettighetsloven](#)

§ 7-2. Klage

Pasient eller bruker eller dennes representant som mener at bestemmelsene i kapitlene 2, 3 og 4, samt § 5-1, § 6-2 og § 6-3 er brutt, kan klage til Fylkesmannen. Klagen sendes til den som har truffet enkeltvedtaket eller avgjørelsen.

Opplysninger om klageadgang fremgår av enkeltvedtaket. Fristen for å klage er fire uker fra vedtaket er mottatt.